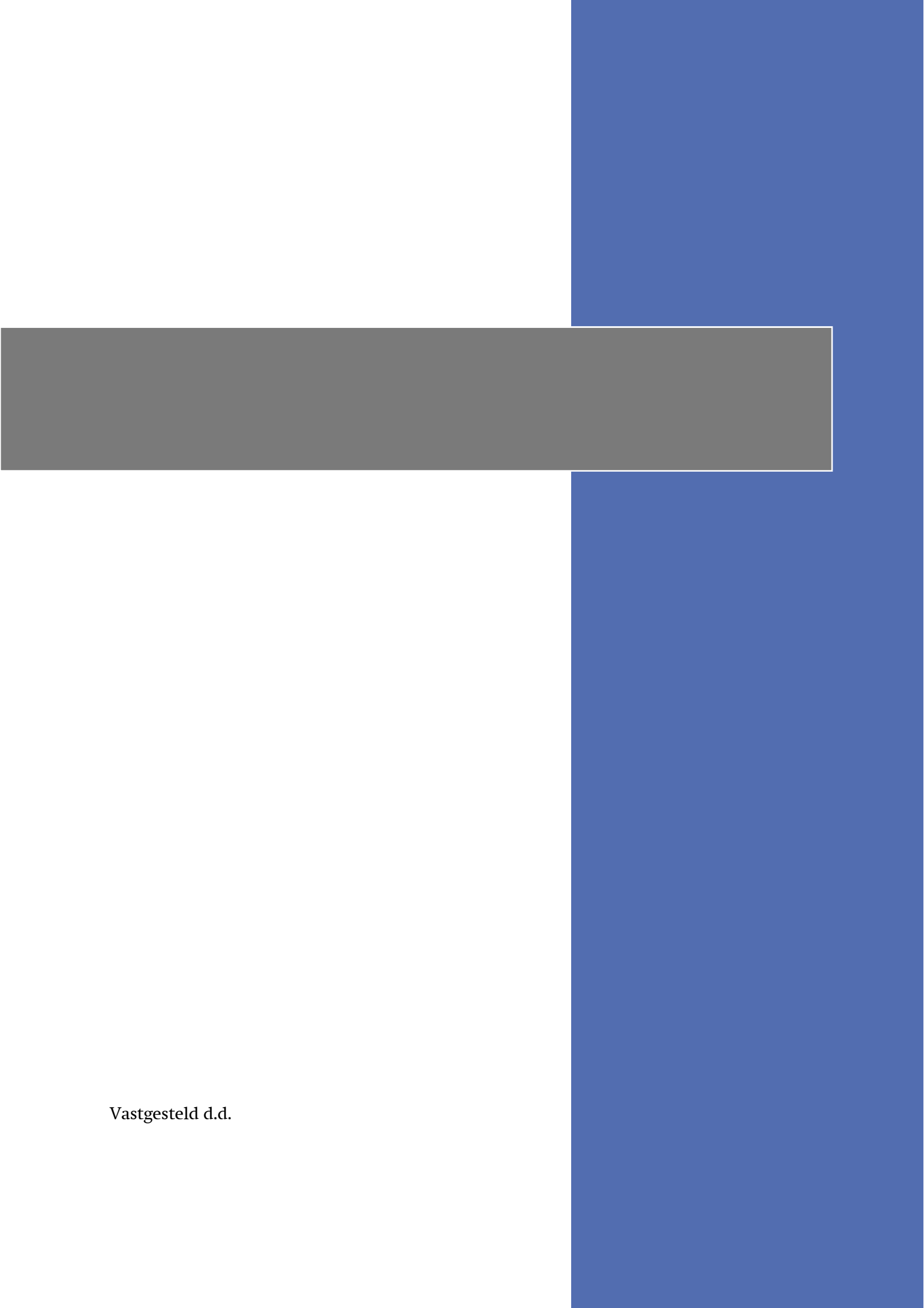

Vastgesteld d.d.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Doel van de nota	5
3. Kwaliteit van de openbare ruimte	7
4. Juridische kaders	9
4.1. Ambitie niveau's	13
5. Specifiek beheer	17
6. Relatie met de paragraaf onderhoud kapitaal goederen	21
7. Kapitaal goederen	23
§ 8.1 Wegen	27
§ 8.2 Openbare verlichting	33
§ 8.3 Kunstwerken	37
§ 8.4 Groen	39
§ 8.5 Riolering en water	43
§ 8.6 Speelplaatsen	47
§ 8.7 Sportvelden	49
§ 8.8 Begraafplaatsen	51
§ 8.9 Gebouwen	53

Bijlagen

- Handboek “Openbare Ruimte gemeente Stadskanaal”
- Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte

1 Inleiding

Artikel 212 van de gemeentewet verplicht de gemeente een verordening op te stellen over de uitgangspunten van het financiële beleid. In onze gemeente is deze verordening op 29 november 2012 vastgesteld. Artikel 10 van de verordening geeft aan dat het college ten minste eens in de vier jaar een nota Onderhoud openbare ruimte aan de raad zal aanbieden.

Gelet op het feit dat het beheer van de kapitaalgoederen veel geld kost, is de keuze gemaakt voor een integrale Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte. Deze nota vervangt de nota onderhoud openbare ruimte die is vastgesteld in mei 2009.

Het onderhoud en beheer van kapitaalgoederen (o.a. wegen, water, groen, riolering, gebouwen) zijn belangrijke taken van de gemeente, omdat het de publieke ruimte betreft en er een directe invloed is op het woon-, leef- en werkklimaat van burgers en ondernemers. Ook vraagt het onderhoud van deze kapitaalgoederen structureel veel geld van de gemeente. Beheer van kapitaalgoederen is niet nieuw. Er wordt al vele jaren aan beheer gedaan en er zijn de nodige instrumenten, zoals beheerssystemen beschikbaar om de beheertaak te ondersteunen en om goede financiële ramingen te maken. De beheersystemen hebben als doel het beheer zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten. Dat betekent: de juiste maatregel op de juiste plaats en op het juiste moment en ook nog tegen de laagst mogelijke kosten. Effectief en efficiënt beheren lukt alleen als er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Vaak knelt het op dat punt. De middelen zijn altijd beperkt waardoor kapitaalgoederen moeten concurreren met andere beleidsvelden. Zeker in deze tijd van bezuinigingen. Het is belangrijk daarbij de juiste afweging te maken. Hele concrete vragen die moeten worden beantwoord bij het maken van beleid over kapitaalgoederen zijn: wat zijn de consequenties als we minder onderhoud doen dan nodig is? En zijn we dan (uiteindelijk) goedkoper of juist duurder uit?

Goed beheer begint dus met het formuleren van beleid. Dat beleid is het vertrekpunt voor de beheeractiviteiten die daarop volgen. Met deze nota willen wij de kaders voor beheer van kapitaalgoederen inzichtelijk maken en uitbouwen naar een integraal beheerdocument.

2 Doel van de nota

Het doel van de nota kan als volgt worden geformuleerd:

- Het behouden van de kwaliteit van de openbare ruimte. We geven inzicht in wat bepalend is voor de kwaliteit en aan de hand van welke criteria keuzes zijn en worden gemaakt bij inrichting en beheer.
- Het vaststellen van de beheerniveaus in verschillende delen van de gemeente Stadskanaal en die we kunnen realiseren binnen de beschikbare budgetten. De nota heeft betrekking op de bestaande openbare ruimte. We leggen zo goed mogelijk vast wat de bestaande (inrichtings)kwaliteiten zijn.
- Het inzichtelijk maken van de kwalitatieve doelen, realisatie en ingezette financiële middelen voor de gemeenteraad. De raad moet op grond van jaarlijkse en eventuele tussentijdse rapportages een helder beeld krijgen om te kunnen controleren en kaders te kunnen (bij)stellen.

De nota geeft bovendien voor sommige situaties aan waar meer ingrijpende veranderingen in functies, inrichting of beheer denkbaar, wenselijk of noodzakelijk zijn. Bij het opstellen van de nota hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Deze nota is bedoeld om de dagelijkse praktijk en bestaand beleid samen te voegen en af te stemmen op elkaar.
- Ontwerp en beheer dienen op elkaar afgestemd te zijn.
- Een zekere eenheid en terughoudendheid in inrichting en materiaalgebruik vormen een voorwaarde voor een duurzame instandhouding van de kwaliteit.

In het bestuursakkoord “Samen voor een sterk en stabiel Stadskanaal” zijn speerpunten geformuleerd van de coalitie voor de periode 2010-2014. In deze nota is een aantal van de speerpunten die betrekking hebben op de openbare ruimte terug te vinden. Een aantal speerpunten is:

- Via het wijkgericht werken wordt het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor de eigen leef- en woonomgeving gestimuleerd.
- De gemeente stimuleert initiatieven vanuit de bevolking met betrekking tot de inrichting en het onderhoud van de woonomgeving.
- Reductie van afvalstoffen en CO₂-emissie.
- Besparing op het gebruik van fossiele energie.

3 Kwaliteit van de openbare ruimte

Wat is openbare ruimte

Wanneer in deze nota de term openbare ruimte wordt gebruikt, bedoelen we de openbare buitenruimte. Kenmerkend voor de openbare ruimte is dat deze van en voor iedereen is. Het is de ontmoetingsplaats voor bewoners waar verbindingen tussen menselijke activiteiten tot stand komen.

Beheer

Het beheer is gericht op het duurzaam in stand houden van gemeentelijke voorzieningen. Dat wil zeggen dat kapitaalgoederen op een zodanige manier worden onderhouden dat:

- De kosten zo laag mogelijk zijn;
- Ze voortdurend goed functioneren;
- Geen kapitaalvernietiging plaats vindt;
- Er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Wat bepaalt de kwaliteit

Functie

Als we het hebben over de kwaliteit van de openbare ruimte, oordelen we in de eerste plaats over de relatie tussen functie, gebruik, inrichting en beheer. Zijn deze factoren goed op elkaar afgestemd? Is de inrichting van het gebied/de omgeving zo ontworpen dat het gebruikt kan worden waarvoor het is bedoeld? En is het dan nog goed te beheren binnen de gestelde budgetten? Zijn er nog onbedoelde of extra gebruiksmogelijkheden? En hoe zit het met de ecologische waarde? Ook dat is een aspect waar rekening mee moet worden gehouden in bepaalde gebieden. En dan zijn we er nog niet. Bij de inrichting en het beheer van een gebied is veiligheid in alle denkbare vormen een belangrijk aandachtspunt.

Kwaliteit	Inrichting	Beheer
Functie	Multifunctionaliteit Flexibiliteit Verkeersveiligheid Sociale veiligheid Ecologische waarde	Technische staat
Beeld	Beeldkwaliteit	Netheid
Betrokkenheid	Betrokkenheid	Betrokkenheid

Of aan al deze eisen voldaan wordt hangt onder meer af van de technische staat. Technische staat heeft betrekking op 'heel en schadevrij' en bij groen ook op 'vitaliteit'.

Beeld

Als het ontwerp technisch aan alle eisen voldoet, kijken we ook nog naar het uiterlijk. Kiezen we voor gebakken klinkers als bestratingsmateriaal, voor gras, voor bodembedekkers of voor sierbeplanting? Wij vatten deze uiterlijke eisen samen onder de term "beeldkwaliteit".

Onder beeldkwaliteit valt de factor 'schoonheid', zowel in de betekenis van 'mooi', als 'schoon en heel'. Dit is sterk locatie afhankelijk.

De beleving van de openbare ruimte moeten we niet onderschatten. Een zekere 'welstand' uitstralen kan een voorwaarde voor welzijn zijn. De behoefte aan 'mooi' (esthetiek) leidt soms tot keuzes voor bijzondere oplossingen die verder gaan dan de strikte functionaliteit. De behoefte aan 'schoon en heel', die vooral betrekking heeft op de mate van verzorging, netheid, ontstaat natuurlijk allereerst als een functionele eis, maar de mate van perfectie bepaalt ook in hoge mate de emotionele waardering van de omgeving. Een verwaarloosde omgeving roept aversie op, een goed onderhouden omgeving geeft de indruk van zorg en liefde voor de omgeving. De waardering van bewoners en gebruikers wordt hierdoor sterk bepaald.

Betrokkenheid

Een ander belangrijk aspect van kwaliteit van de openbare ruimte is de betrokkenheid van de burger. Het ervaren van kwaliteit is niet alleen het resultaat van kenmerken die aan de omgeving kunnen worden toegekend. Mensen moeten de kwaliteit herkennen en erkennen. Dat doen ze als de kwaliteit relevant is en als zij er belang bij hebben. Dit alles vatten we samen onder de term betrokkenheid.

Het onderhoud van de openbare ruimte interesseert de bewoners. De kwaliteit van de openbare ruimte heeft immers grote invloed op de manier waarop de burger zijn woon- en leefomgeving ervaart. Een plezierige woon- en leefomgeving draagt bij aan het gevoel van welbevinden van de meeste mensen. Daarom willen bewoners ook invloed uitoefenen op het beheer en onderhoud in hun straat, buurt of wijk. De bewoners zullen via de wijkraden, dorpsbelangen etc. zoveel mogelijk worden geïnformeerd over en worden betrokken bij het opstellen van onderhoudsplanningen.

Milieu aspecten

Bij inrichting en beheer van de openbare ruimte houden we rekening met het milieu. Om te beginnen zorgen we ervoor dat de maatregelen die we treffen of de materialen die we gebruiken, geen of zo min mogelijk schadelijke gevolgen hebben voor mens, dier en plant, nu en in de toekomst.

Daarnaast treffen we maatregelen om de huidige milieubelasting te verminderen. Bijvoorbeeld door het baggeren van verontreinigde waterbodems, door het aantal overstortingen van het rioolstelsel te beperken door schoon regenwater af te koppelen, door materialen te gebruiken die 100% recyclebaar zijn of CO2 neutraal geproduceerd zijn.

4 Juridische kaders

Openbare orde en Veiligheid

Op grond van artikel 160 van de Gemeentewet heeft de gemeente tot taak om te zorgen voor de openbare orde en veiligheid binnen de gemeente. De gemeente is volgens het Nieuw Burgerlijk Wetboek (boek 6, artikel 174) in haar functie van wegbeheerder verantwoordelijk voor het in stand houden van de openbare weg en het goed functioneren van de openbare verlichting op de openbare weg, al dan niet in eigendom van de gemeente.

Wegenwet

De verplichting tot onderhoud van een openbare weg, inclusief eventuele bijbehorende berm en bermsloot, ligt bij het Rijk, een provincie, een gemeente of een waterschap (art. 15 Wegenwet). Uitgangspunt van de Wegenwet is dat de gemeente de onderhoudsplichtige is van de weg(gedeelten) die binnen de bebouwde kom zijn gelegen en niet in de wettelijk verplichte wegenlegger zijn opgenomen. Buiten de bebouwde kom gelegen wegen, toegangswegen naar stations (art. 27 Wegenwet), alsmede wegen die deels binnen en deels buiten een bebouwde kom liggen en niet worden onderhouden door de gemeente zijn opgenomen in de gemeentelijke wegenlegger (art. 28 Wegenwet). De wegenlegger bevat per weg(gedeelte) onder meer de volgende gegevens:

- de wegbeheerder;
- de onderhoudsplichtige;
- wie voor welk deel bijdraagt aan de onderhoudskosten (art. 30-31 Wegenwet).

Een wegenlegger wordt opgemaakt door het college van Burgemeester en Wethouders en vastgesteld door Gedeputeerde Staten (art. 34 -35 Wegenwet). De procedure voor het doorvoeren van wijzigingen in de wegenlegger is opgenomen in de artikelen 39 tot en met 42 Wegenwet. Behoudens tegenbewijs is de door de wegenlegger aangewezen onderhoudsplichtige of bijdrageplichtige respectievelijk onderhouds- of bijdrageplichtig (art. 50 Wegenwet).

Waterwet

In december 2009 is de Waterwet in werking getreden. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

In de oude nationale wetgeving had de gemeentelijke zorgplicht formeel betrekking op inzameling en afvoer van stedelijk afvalwater dat binnen de gemeente vrijkomt. De nieuwe wetgeving splitst deze zorgplicht in:

- een zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater naar een zuivering technisch werk. Stedelijk afvalwater is in de nieuwe terminologie huishoudelijk afvalwater en al het andere water dat daarmee eventueel gemengd wordt. Met deze zorgplicht wordt ook invulling gegeven aan de EU-richtlijn stedelijk afvalwater;
- een zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend regenwater.

Burgerlijk Wetboek

In 1992 heeft er een ingrijpende wijziging plaatsgevonden in het Burgerlijk Wetboek (BW) in verband met de rechtspositie van de Nederlandse gemeenten in hun functie als wegbeheerder. Op basis van boek 6 van het BW bestaat namelijk de mogelijkheid om de wegbeheerder aansprakelijk te stellen voor schade ten gevolge van het in ondeugdelijke staat verkeren van de weg, de opstal (Art. 6:174 BW) en voor het niet dan wel onvoldoende deugdelijk functioneren van de verlichtingsinstallatie (Art. 6:162 BW). Het aansprakelijkheidsbeginsel heeft enkel betrekking op de verkeersveiligheidsfunctie. De aansprakelijkheid van de wegbeheerders is op deze wijze overgegaan van schuld- naar risicoaansprakelijkheid. Dit houdt in dat de wegbeheerders in voorkomende gevallen moeten kunnen aantonen dat hen, zowel op het gebied van verlichtingskwaliteit als wat betreft het onderhouden van de weg en de verlichtingsinstallatie, in redelijkheid niets te verwijten valt. Het ontbreken van financiën om het onderhoudsniveau op een aanvaardbaar peil te houden dan wel gebreken te verhelpen evenals het overdragen van het eigendom of het uitbesteden van werkzaamheden, doet de aansprakelijk niet teniet.

Warenwet

Het Attractiebesluit (Warenwet) regelt de veiligheid van attractie- en speeltoestellen, zodat men redelijkerwijs mag verwachten dat het gebruik geen gevaar oplevert voor de veiligheid of de gezondheid van personen. Gemeenten moeten als eigenaar van recreatieve speelvoorzieningen in de openbare ruimte rekening houden met het Attractiebesluit.

Voorbeelden van inrichtingsniveau 's	
Functie	<u>Multifunctionaliteit en flexibiliteit:</u>
	Zeer hoog: Het centrum is uitgerust voor gebruik overdag en 's avonds voor markt, evenementen, terrassen, kunst- en architectuurbeleving, kinderspel, informeel verblijf
	Hoog: Winkelstraten zijn geoptimaliseerd voor winkelen, presentatie van de winkels, gereguleerd toegankelijk voor autoverkeer, fietsenstalling.
	Basis: De infrastructuur is goed ingericht voor veilige afwikkeling van diverse verkeerssoorten.
Beeld	<u>Beeldkwaliteit:</u>
	Zeer hoog: In het centrum is het gewenste ruimtelijk/architectonische en cultuurhistorische beeld de belangrijkste afwegingsfactor voor materiaalkeuzes en ontwerp van verhardingen, groen en meubilering.
	Hoog: In de centra van Stadskanaal, Musselkanaal, Onstwedde, Alteveer en Mussel is de keuze van materialen en vormgeving mede ingegeven door de wens een bijzondere omgeving te maken.
	Basis: In woonomgevingen, op industrieterreinen, in parken en het buitengebied wordt met 'gewone' materialen een eenvoudige maar kenmerkende omgeving gemaakt.

5 Ambitie niveaus

Beleidskader

Voor de gemeente Stadskanaal zijn de Toekomstvisie Actualisering 2025 “De hoofdstad van de Veenkoloniën, pionieren in de proeftuin” en het Structuurplan 1998 belangrijke algemene richtinggevende visies. Een hoofddoelstelling uit beide visies is excellent wonen met daarbij goede voorzieningen voor onderwijs, recreatie en sport en een levendig winkelcentrum. Voor de betekenis van deze doelstelling voor het beheer moet onderscheid worden gemaakt in functie en beeld. Als het gaat om de functie dan gaat het bij de onderhoudskwaliteit om de technische staat en bij het beeld om de netheid van de omgeving. Het kan dus zijn dat in een bepaalde omgeving voor zowel de functie als het beeld verschillende kwaliteitsniveaus worden gehanteerd. Want de waardering voor de omgeving door de bewoners wordt sterk bepaald door het beeld van de omgeving.

Inrichting

Ten aanzien van de inrichting worden drie ambitieniveaus onderscheiden (Basis, Hoog en Zeer hoog). De omschrijving van de niveaus is afhankelijk van de deelskwaliteit waar het om gaat. Het ambitieniveau is afhankelijk van de functie¹ van het gebied. In de tabel op blz. 12 is voor de diverse functies van het gebied het ambitieniveau weergegeven. De openbare ruimte in onze gemeente zal door zijn ontstaansgeschiedenis niet overal op alle onderdelen voldoen aan de gewenste kwaliteit. Daarom gaat deze nota uit van het niveau Basis als minimum kader voor de gehele openbare ruimte.

Beheer

Het gewenste beheerniveau drukken we uit in het gewenste resultaat. Dit is het kwaliteitsbeeld dat we nastreven. We kennen vijf kwaliteitsniveaus (Zeer hoog A+, hoog A, basis B, Laag C en Zeer laag D), zie tabel op blz. 14. We maken daarbij onderscheid tussen technische staat en netheid. Technische staat heeft betrekking op ‘heel, vitaal, schadevrij’. Maatregelen zijn bijvoorbeeld: het herstellen van schade, rechtzetten van paaltjes, herstraten en het aanbrengen van een nieuwe deklaag bij asfaltverharding, baggeren, maaien, snoeien, dunnen, knippen, inboeten van beplanting en water geven.

Netheid

Netheid heeft betrekking op het schoon en netjes houden van de openbare ruimte. Hiertoe worden onder andere de volgende maatregelen getroffen: het vegen van straten, onkruidbestrijding, schilderen van het meubilair en het verwijderen van graffiti en beplakkingen. Maar ook schoffelen, wieden, graskanten steken, bijmaaien rond bomen en obstakels, papierprikken en het legen van afvalbakken. Door de hele gemeente, geldt als kader voor het beheer minimaal niveau Basis (B). Voor bepaalde gebieden willen we een hoger niveau realiseren. Voor het beheer refereren we naar het CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte. Dit is een landelijke standaard voor onderhoudsniveaus. De basiskwaliteit betekent dat het beheer en onderhoud zijn gericht op het in stand houden van de normale levensduur. Een lager beheerniveau zou betekenen dat er achterstanden zijn of worden gecreëerd in het onderhoud.

¹ In bijlage 1 “Handboek Openbare Ruimte gemeente Stadskanaal” zijn de diverse functies van de openbare ruimte uitgewerkt

Beheerniveau's	
Functie	<u>Technische staat</u>
	Zeer hoog (A+): perfect onderhouden, als nieuw: niets op aan te merken
	Hoog (A): goed onderhouden, minimaal 95% van beplanting/gras voldoet aan de norm: bijna niets op aan te merken
	Basis (B): voldoende onderhouden, lichte beschadigingen, minimaal 80% van beplanting/gras voldoet aan de norm: wel wat op aan te merken
	Laag (C): achterstanden bij onderhoud, beschadigingen, minimaal 60% van beplanting/gras voldoet aan de norm: onvoldoende
Beeld	Zeer Laag (D): structurele, ernstige en niet herstelbare schade en achterstand, gevaarlijke situaties, meer dan 40% beschadigd of dood: deze situaties vragen doorgaans om een direct ingrijpen vanwege de gebruikersveiligheid
	<u>Netheid</u>
	Zeer hoog (A+): zeer schoon en netjes, geen vervuiling, geen onkruidgroei op verharding, maximaal 10 % bedekking door onkruidgroei in cultureel groen, keurig
	Hoog (A): vrijwel geheel schoon en netjes, 1-3 eenheden grof of fijn zwerfafval per 100 m2 resp. 1 m2, maximaal 5 % van de voeg- of gootlengte begroeid met onkruid, maximaal 20 % bedekking door onkruidgroei in cultureel groen, verzorgd
	Basis (B): redelijk netjes en matig schoon, 4-10 eenheden grof of fijn zwerfafval per 100 m2 resp. 1 m2, maximaal 15 % van de voeg- of gootlengte begroeid met onkruid, maximaal 40 % bedekking door onkruidgroei in cultureel groen, regelmatig graffiti en beplakking, incidenteel hondenpoep aanwezig
	Laag (C): vuil en niet netjes, 11-25 eenheden grof of fijn zwerfafval per 100 m2 resp. 1 m2, maximaal 40 % van de voeg- of gootlengte begroeid met onkruid, meer dan 40 % bedekking door onkruidgroei in cultureel groen, veel graffiti en beplakking, overlast door hondenpoep.
	Zeer laag (D): zeer vuil, >25 eenheden grof of fijn zwerfafval per 100 m2, maximaal 75% van de voeg of gootlengte begroeid met onkruid, meer dan 40% bedekking door onkruid in cultureel groen, zeer veel graffiti en beplakking, structurele/ernstige overlast door hondenpoep.

Het niveau Zeer laag is kapitaal vernietiging. Ook hierbij is de veiligheid in het geding. Dit niveau zou niet mogen voorkomen.

Ambitieniveau

Omdat de functie, het gebruik en het beeld voor elk onderdeel van de openbare ruimte verschillend kan zijn, is er een differentiatie in de verschillende functies en kwaliteitsbeelden van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte. In onderstaande tabel zijn voor de verschillende functies van de openbare ruimte de kwaliteitsniveaus weergegeven.

Huidig ambitie niveau kwaliteit (Zie bijlage 2 Kwaliteitscatalogus)	Multi-Functionaliteit en flexibiliteit	VerkeersVeiligheid	SocialeVeiligheid	Technische staat	Beeldkwaliteit	Netheid	Eco-logische waarde	Betrokkenheid
ETW bibeko	A	B	A	B	B	B	B	A
ETW bubeko	B	B	B	B	B	B	B	A
GOW bibeko	B	A	B	B	B	B	B	B
GOW bubeko	B	A	B	B	B	B	B	B
Industrieterrein Hoofdroute	B	B	B	B	B	B	B	A
Industrieterren nevenroute	B	B	B	B	B	B	B	A
Centrum gebied	A	B	A	A	A+	A	B	A
Parken	A	B	A	B	B	B	A	B

ETW = Erftoegangsweg

GOW = Gebiedsontsluitingsweg

Bibeko = Binnen bebouwde kom

Bubeko = Buiten bebouwde kom

A+ = Zeer Hoog (ZH)

A = Hoog (H)

B = Basis (B)

C = Laag (L)

D = Zeer Laag (ZL)

6 Specifiek beheer

De kapitaalgoederen worden zoveel mogelijk planmatig beheerd en onderhouden. Dit gebeurt met beheerplannen. In deze beheerplannen worden de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens aan kostenindicatoren gekoppeld om daarmee maatregelen en planningen te genereren. Hiermee wordt inzicht verkregen in de vereiste investeringen om gemeentelijke eigendommen duurzaam in goede staat te houden.

De beheerplannen (software pakket) voor wegen, riolering, water, groen, gebouwen, openbare verlichting en speelplaatsen zijn operationeel. Voor het beheer van kunstwerken, begraafplaatsen en sportvelden zijn de beheerplannen in voorbereiding. Voor het beheer van verkeers- en straatnaamborden zijn geen beheerplannen.

Specifiek beheer			
Kapitaalgoed	Beheerplan	Status	Actualisatie
Wegen	Beheerplan 2009-2013 RAWEB	Vastgesteld 2009	Kadernota 2013
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting 2008-2020	Vastgesteld 2008	Evaluatie 2012
Kunstwerken			
Groen	Beheerplan 2009-2013 SYGROB	Vastgesteld 2009	Kadernota 3013
Riolering	GRP 2010-2015	Vastgesteld 2011	2016
Water	GRP 2010-2015	Vastgesteld 2011	2016
Speelplaatsen	Nota speelplaatsen	Vastgesteld 2007	2016
Sportvelden	Sportnota	Vastgesteld 2006	2013
Begraafplaatsen			
Gebouwen	Planon	Vastgesteld 2001	2013

Beheersystematiek

Uitgangspunt is duurzaam beheer. Wegen, openbare verlichting, water, groen, riolering, speelplaatsen, begraafplaatsen, gebouwen, kunstwerken en sportvelden vormen niet alleen belangrijke schakels in de infrastructuur van Stadskanaal, maar leveren ook een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van de gemeente. Ze hebben daarmee waarde voor:

- De bereikbaarheid;
- De economie;
- De omgevingskwaliteit;
- De veiligheid.

Om die waarde duurzaam en efficiënt in stand te houden, is systematisch, integraal en planmatig beheer noodzakelijk. Daarin speelt de Basisregistratie Grootchalige Topografie een belangrijke rol.

Wat is de Basisregistratie Grootchalige Topografie?

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een gedetailleerde (in vaktaal: grootchalige) digitale kaart van heel Nederland. Daarin worden alle objecten als gebouwen, wegen, water en groen op een eenduidige manier vastgelegd. Als de kaart in 2016 klaar is, dan kunnen wij deze gebruiken als ondergrond voor uiteenlopende doelen. Bijvoorbeeld voor het inplannen van wegbeheer, groenbeheer of het presenteren van plannen voor stadsvernieuwing. In feite is de BGT een digitaal bestand met actuele gegevens over de inrichting van onze gemeente. De BGT maakt het eenmalig inwinnen en meervoudig gebruik mogelijk. Door de gegevens in de BGT eenduidig op te slaan, zijn ze bruikbaar voor alle overheidsorganisaties die deze gegevens nodig hebben. Opnieuw inwinnen of intekenen van dezelfde gegevens is dus niet meer nodig.

Waarom is de BGT nodig?

Het doel van de BGT is: de hele overheid gebruik laten maken van dezelfde basisgegevens over de grootchalige topografie van Nederland. Als alle overheidspartijen in Nederland werken met dezelfde gegevens, dan zorgt dat voor:

- een betere dienstverlening aan burgers en bedrijven, want de gegevens zijn altijd actueel en betrouwbaar;
- administratieve lastenverlichting, want het kost bedrijven en burgers minder tijd en minder moeite om gegevens aan te leveren;
- een betere samenwerking binnen de overheid, want eenduidige afspraken over gegevens maken eenvoudige uitwisseling mogelijk;
- kostenbesparing, want minder fouten, minder inwinnen en minder communicatieproblemen zorgen voor minder kosten.

De BGT heeft een grote meerwaarde voor werkzaamheden waarbij een gedetailleerde kaart nodig is. Bijvoorbeeld voor het inplannen van onderhoud aan wegen en groenvoorzieningen. Maar de BGT heeft veel meer toepassingsmogelijkheden. Door aan de BGT andere gegevens te koppelen zoals soort verharding (asfalt of klinkers), of soort groen (gras of heesters) krijgen we snel een gedetailleerd overzicht van een bepaald thema in een specifiek gebied. De BGT is een basiskaart: een ondergrond waarop we informatie thematisch kunnen projecteren en presenteren. Zo geeft de BGT nieuwe inzichten op verschillende beleidsterreinen.

Planningsinstrument

De BGT is geen planningsinstrument en dus niet in staat om (meerjarige) planningen en begrotingen te generen ten behoeve van het (planmatig) onderhoud. Daarvoor is een beheerpakket noodzakelijk. Het beheer van voorzieningen in de openbare ruimte is een multidisciplinaire aangelegenheid. Dat vraagt om een integrale benadering van beheer en onderhoud. De huidige beheerpakketten Mi2 van Arcadis zijn hier niet op ingericht. De verschillende pakketten voor wegen, groen en riolering zijn zogenaamde stand alone pakketten en dus niet integraal. Mutaties worden in de beheerpakketten uitgevoerd door het team Infra en Beheer van de afdeling ROB (Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer). Het risico hiervan is dat er overlappingen voorkomen als de kaarten van de verschillende pakketten over elkaar heen gelegd worden.

Het vastleggen van objecten en de mutaties hiervan (veranderingen in de infrastructuur) worden uitgevoerd door het team GEO informatie. Het is onnodig en dubbel werk als de mutaties ook nog eens handmatig in de beheerpakketten moeten worden ingevoerd. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de BGT is het belangrijk dat een beheerpakket gekoppeld is aan de BGT voor het inwinnen van data. Omdat de Mi2 beheerpakketten hiervoor niet geschikt zijn is het GBI beheerpakket van Oranjewoud aangeschaft.

Omliggende gemeenten gebruiken ook het beheerpakket van Oranjewoud. Het GBI stelt ons ook in staat om te benchmarken met overige gebruikers van GBI. GBI maakt efficiënt en effectief beheer mogelijk.

Het beheer van de openbare ruimte is steeds minder een puur technische en fysieke aangelegenheid. Beheer moet meer gaan bijdragen aan veiligheid en burgers tevredenheid. Het toegankelijker en transparanter maken zijn belangrijke aspecten die bij het beheer komen kijken.

7 Relatie met de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies (BBV) wordt voorgeschreven waaraan gemeenten en provincies bij het opstellen van de begroting en het jaarverslag moeten voldoen. Het BBV schrijft een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verplicht voor. Het idee achter de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is een helder en volledig overzicht te geven in de onderhoudskosten ten behoeve van het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

In (de toelichting op) BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen genoemd.

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen

Om een volledig overzicht te krijgen zijn de volgende onderdelen aan de paragraaf toegevoegd.

- Openbare verlichting
- Kunstwerken/Beschoeiingen
- Speelplaatsen
- Sportvelden
- Begraafplaatsen

In de begroting respectievelijk het jaarverslag moet voor de raad van de diverse kapitaalgoederen de volgende informatie beschikbaar zijn:

- Het beleidskader
- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- De vertaling van de financiële consequenties in begroting/jaarverslag

In de begroting worden per onderdeel de stand van zaken en de beleidsvoornemens duidelijk gemaakt; in het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de mate van realisatie van de beleidsvoornemens.

Wanneer de gemeenteraad dat met het oog op zijn informatiebehoefte noodzakelijk vindt, is hij vrij te besluiten specifieke eisen toe te voegen.

De Kadernota kwaliteit openbare ruimte is een integraal document van alle beheerplannen van de kapitaalgoederen in onze gemeente. Er wordt per kapitaalgoed beschreven wat de uitgangspunten zijn en hoe de financiële middelen in begroting/jaarverslag zijn verantwoord.

8 Kapitaalgoederen

Het onderscheid in kapitaalgoederen biedt een goed raamwerk voor de beschrijving van de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte omdat er per kapitaalgoed verschillen zijn in functie, beeld en betrokkenheid. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en de financiële middelen van de volgende kapitaalgoederen besproken:

- § 8.1 Wegen;
- § 8.2 Openbare verlichting;
- § 8.3 Kunstwerken/Beschoeiingen;
- § 8.4 Groen;
- § 8.5 Riolering en water;
- § 8.6 Speelplaatsen;
- § 8.7 Sportvelden;
- § 8.8 Begraafplaatsen;
- § 8.9 Gebouwen;

Belangrijkste beheertaken

De belangrijkste beheertaken van de kapitaalgoederen zijn:

- instandhouding;
- functionele aanpassing;
- regulering van het gebruik.

Naast deze hoofdtaken zijn er diverse algemene (ondersteunende) beheertaken, zoals bijvoorbeeld het maken van beheerplannen en beleidsplannen, interactie met de burgers en gebruikers van de openbare ruimte (burgerparticipatie), registratie van meldingen en klachten en het monitoren van de kwaliteit (door ondermeer inspecties en metingen) van de openbare ruimte.

Instandhouding

Door het gebruik, het klimaat, verkeersintensiteiten en andere invloeden loopt de kwaliteit van de fysieke objecten in de tijd terug. Zonder maatregelen zakt de kwaliteit uiteindelijk onder een bepaald niveau en treden negatieve effecten op zoals disfunctioneren, onveiligheid, verloedering en kapitaalvernietiging. Om dit te voorkomen is instandhouding ('technisch beheer') nodig.

Functionele aanpassing

Na verloop van tijd is instandhouding niet meer voldoende. Want door nieuw beleid en veranderende gebruikersbehoeften kan het nodig zijn om de functionaliteit van de openbare ruimte aan te passen. Dan dient functionele aanpassing ('functioneel beheer') plaats te vinden, bijvoorbeeld door herinrichting en/of het toevoegen of weghalen van objecten. Voorbeelden van functionele aanpassingen zijn het verbreden van een weg en het omvormen van een bosplantsoen tot gazon. Functionele aanpassingen kosten vaak extra geld ten opzichte van instandhouding. Het is belangrijk dat wordt voorkomen dat dit extra geld wordt gedekt vanuit het instandhoudingbudget, want daarmee komt een adequate instandhouding van de openbare ruimte in het geding.

Regulering gebruik

Onder regulering van het gebruik worden diverse activiteiten verstaan die op één of andere wijze het gebruik van de openbare ruimte door de gebruikers reguleren. Belangrijke taken die hierbij horen zijn vergunningverlening, handhaving en burgerparticipatie, maar ook bijvoorbeeld het verkeersmanagement (het reguleren van verkeersstromen door middel van bijvoorbeeld verkeersmaatregelen) maakt hier onderdeel van uit.

Samenhang hoofdtaken

De drie hoofdtaken van beheer hangen met elkaar samen. Zo zal onvoldoende handhaving (regulering gebruik) ten aanzien van bijvoorbeeld zwerfvuil een grotere inspanning van de gemeente vragen om de buitenruimte weer schoon te maken (instandhouding). Ter ondersteuning van het schoonhouden kunnen er bijvoorbeeld afvalbakken worden bijgeplaatst (functionele aanpassing).

Focus op instandhouding

Van de drie genoemde beheertaken krijgt instandhouding veelal de meeste aandacht. Zoals in voorgaande hoofdstukken is genoemd is de instandhouding van de openbare ruimte een wettelijke plicht. Hierna volgt een toelichting op onderstaande begrippen die betrekking hebben op de instandhouding:

- Instandhoudingsniveau;
- Regulier onderhoud;
- Groot (projectmatig) onderhoud;
- Vervanging;
- Achterstallig onderhoud.

Instandhoudingsniveau

De kwaliteit van de openbare ruimte is van meerdere factoren afhankelijk. Eén van deze factoren is het niveau waarop de fysieke objecten in de openbare ruimte in stand worden gehouden, ofwel het instandhoudingsniveau. Dit instandhoudingsniveau is van invloed op de instandhoudingskosten. In algemene zin geldt: hoe hoger het na te streven niveau, hoe hoger de kosten. Het instandhoudingsniveau is sterk afhankelijk van de functie die de openbare ruimte vervult. Voor wegen wordt als uitgangspunt het Handboek Openbare Ruimte gemeente Stadskanaal gehanteerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar functionele eenheden in de gemeente, zoals bijvoorbeeld woonwijken, bedrijventerreinen, winkelcentra en het hoofdwegennet (zie ook kaart blz. 24).

Regulier onderhoud

Elk object in de openbare ruimte heeft een bepaalde ‘technische’ levensduur. Onderhoud bestaat uit maatregelen die ervoor zorgen dat het object tijdens de levensduur blijft functioneren en dat de verwachte technische levensduur daadwerkelijk wordt gehaald. Onderhoud bestaat uit een grote diversiteit aan grootschalige en kleinschalige maatregelen. Onderhoud wordt als regulier aangemerkt als het door de jaren heen ongeveer een gelijke budgetbehoefte vraagt (afgezien van indexering, areaaluitbreiding e.d.). Dit gaat in het algemeen om dagelijks en klein onderhoud (verhelpen van kleinschalige schades en storingen) of onderhoudsmaatregelen die een vaste frequentie kennen, zoals bijvoorbeeld het maaien van gazons. Regulier onderhoud is dus in sterke mate routinematig van karakter en curatief van aard.

Groot (projectmatig) onderhoud

Er wordt gesproken van groot onderhoud als de budgetbehoefte door de jaren heen flinke schommelingen vertoont. Dit zijn veelal grootschalige laagfrequente onderhoudsmaatregelen, die niet worden genomen op basis van een vaste cyclus/frequentie maar op basis van de actuele onderhoudstoestand (inspecties/metingen). Groot onderhoud heeft vaak een projectmatig karakter en is preventief van aard.

Vervanging

Als het einde van de technische levensduur is bereikt (het object functioneert niet meer of het kost onevenredig veel onderhoudsinspanning om het nog te laten functioneren) en er is nog steeds behoefte aan het betreffende object, dan moet het worden vervangen. Vervanging (of rehabilitatie) van een object is dus het verwijderen van het oude object en het terugbrengen van een vergelijkbaar nieuw object met dezelfde functionaliteit. Zo zullen bijvoorbeeld de meeste verkeersborden na 10 tot 15 jaar vervangen moeten worden, maar een weg of riolering kan wel 40 of 60 jaar meegaan.

In een aantal gevallen wordt deze technische levensduur overigens uiteindelijk niet bereikt omdat het einde van de functionele levensduur zich eerder aandient. Dan is een functionele aanpassing aan de orde. Dit is bijvoorbeeld het geval als een straat of buurt wordt gerenoveerd (herstructurering). De beschikbaarheid van voldoende middelen voor vervanging is cruciaal. Onderhoud en vervanging zijn in de praktijk namelijk communicerende vaten: op het moment dat vervanging (dringend) moet plaatsvinden en er onvoldoende geld is voor vervanging, geschiedt de financiering niet zelden vanuit het onderhoudsbudget dat daar niet op berekend is. Gevolg op de lange duur is dan toch dat de kwaliteit achteruit gaat. Voldoende beschikbaarheid van middelen voor vervanging is dan ook de belangrijkste randvoorwaarde voor succesvolle instandhouding.

Afhankelijk van het betreffende object zal de financiële omvang van vervanging al dan niet sterke verschillen per jaargang vertonen. Zo zal de financiële omvang van de vervanging van kunstwerken jaarlijks sterk kunnen verschillen. De vervanging van bijvoorbeeld verkeersborden zal daarentegen door de jaren heen een gelijkmatig kostenniveau vertonen door de relatief grote aantallen, kortere levensduur en lage vervangingskosten.

Achterstallig onderhoud

Als het instandhoudingsniveau van objecten in de praktijk lager is dan het streefniveau, in deze nota het basisniveau, dan is er sprake van achterstallig onderhoud. Dit kan leiden tot één of meer van de volgende mogelijke consequenties:

- objecten functioneren niet (geheel) meer;
- objecten kunnen niet meer veilig worden gebruikt;
- objecten doen afbreuk aan de beeldkwaliteit van de openbare ruimte;
- objecten geven aanleiding tot verloedering;
- kapitaalvernietiging.

In de volgende paragrafen worden per kapitaalgoed de verschillende kwaliteitsniveaus per onderdeel besproken.

§ 8.1 Wegen

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer van de asfalt wegen, de wegen met een elementenverharding en puin- en zandwegen.

Huidige werkwijze

Het beheer van wegen bestaat in hoofdlijnen uit twee vormen van onderhoud;

- het regulier onderhoud
- het groot onderhoud.

Het regulier onderhoud

Dit zijn de activiteiten die tot de dagelijkse werkzaamheden behoren van de beheerorganisatie zoals vegen, kleine reparaties aan verhardingen, klein herstelwerk, belijning en het herstraten van een deel van de weg.

Het groot onderhoud

Grotere, planmatige maatregelen met als doel de structurele achteruitgang van een object te vertragen en weer aan de technische richtlijnen te laten voldoen. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard en periodiek op een groot deel van de weg. Voorbeelden zijn het herstraten van een weg en het aanbrengen van nieuwe asfaltdekkingen. Projectmatig onderhoud is het groot onderhoud dat plaatsvindt op basis van een beheerprogramma, RAWEB². De kosten voor groot onderhoud kunnen sterk variëren van jaar tot jaar.

Beschikbare financiële middelen (Begroting 2013)

De kosten van het onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt de raming verhoogd met het prijsindexcijfer en de areaaluitbreiding. Het totale budget voor het reguliere onderhoud en groot onderhoud bedraagt € 1.854.000 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

- Groot Onderhoud (GO) € 914.000
- Regulier Onderhoud (RO) € 940.000

Begroting 2013		
	RO	GO
Wegbeheer	€ 31.965	
wegen bibeko	€ 375.920	€ 490.940
Wijkontsluitingswegen	€ 74.067	€ 122.296
Wegen bubeko	€ 104.141	€ 301.278
Puinwegen	€ 74.517	
Recreatieve fietspaden	€ 3.119	
Wegmeubilair	€ 274.838	
Totaal	€ 938.567	€ 914.514

² RAWEB: (Rationeel WEG Beheer) wordt vervangen door GBI zie Hoofdstuk 7 Duurzaam Beheer

Benodigde financiële middelen op basis wegininspectie 2010

In de paragraaf kapitaalgoederen van de Programmabegroting 2013 is aangegeven dat voor de raming van het benodigde budget is uitgegaan van de wegininspectie in 2010. Op basis van deze wegininspectie is het benodigde budget voor het Regulier Onderhoud geraamd op € 1.507.000 en voor het Groot Onderhoud op € 1.200.000. In 2012 heeft er opnieuw een wegininspectie plaatsgevonden. Op basis van deze wegininspectie is de gemiddelde onderhoudsbehoefte groot Onderhoud voor de jaren 2014 t/m 2017 geraamd (zie blz. 29).

Normen

Om het vereiste inzicht te krijgen in de onderhoudsbehoefte van wegverhardingen maken wij gebruik van het toetsingsmodel van CROW. De kennis en ervaring die de afgelopen decennia in onze gemeente met wegbeheer is opgedaan, is vastgelegd in de kwaliteitscatalogus die u in bijlage 2 aantreft. Om de beheerplannen te actualiseren vindt elke twee jaar een inspectie plaats. In het kader van aansprakelijkheid en adequaat beheer wordt de onderhoudstoestand van wegen die niet voldoen aan het kwaliteitsniveau in de tussenliggende jaren vastgelegd aan de hand van inspecties. De laatste inspectie heeft eind 2012 plaatsgevonden.

In onderstaande tabel is aangegeven:

- het totaal te onderhouden areaal verhardingen openbare ruimte in onze gemeente
- het streefbeeld kwaliteitsniveau
- de gemiddelde percentage oppervlakte verharding dat voldoet aan het streefbeeld kwaliteitsniveau

Het percentage dat niet voldoet aan het streefbeeld heeft een lager kwaliteitsniveau en is achterstand.

Verhardingen	Hoeveelheid in M2	Kwaliteitsniveau streefbeeld	Gen. Percentage dat voldoet aan kwaliteitsniveau inspectie 2012
Elementen ontsluitingswegen	64.925	B	~80
Asfalt ontsluitingswegen	309.896	B	~80
Klinkers ETW bibeko	835.699	B	~80
Asfalt ETW bibeko	174.580	B	~80
Klinkers ETW bubeko	23.276	B	~80
Asfalt ETW bubeko	604.230	B	~80
Overige ETW bubeko	65.949	B	~80
Industrieterrein Hoofdroutes	36.799	B	~80
Industrieterrein nevenroutes	133.900	B	~80
Centrum gebieden	106.000	A	~80
Parken	6.500	B	~80

Ontsluitingswegen: wegen met een sterke verkeersfunctie zijnde de wegen met een 50/70/80 km/uur regime

ETW: Erftoegangswegen, woonstraten met een 30 km/uur regime bibeko en 60/80 km/uur bubeko

Areaal

Voor een goed beheer van de openbare ruimte is het essentieel dat er actuele gegevens zijn over het te beheren areaal. Op dit moment beschikken wij voor vrijwel het gehele areaal over de benodigde actuele informatie al dan niet opgenomen in een beheerssysteem. In het totaal ligt momenteel in de gemeente Stadskanaal zo'n 238 ha verharding. Hiervan ligt 168 hectare binnen de bebouwde kommen en 70 hectare in het buitengebied.

Ongeveer 50% van de verharding bestaat uit elementverhardingen, dus klinkers, straatstenen en tegels en de overige 50% bestaat uit asfaltverharding.

Weginspectie 2012

De laatste inspectie van wegen heeft in 2012 plaatsgevonden. Aan de hand van de inspecties is de onderhoudstoestand van wegen vastgelegd en ingevoerd in het beheerprogramma. Het RAWEB bepaalt vervolgens de maatregelen op basis van de ingevoerde inspectie. Dit beheerprogramma geeft vervolgens aan in een termijn van maximaal 5 jaar welke wegen op welke wijze moeten worden onderhouden. Vanuit dit resultaat ontstaat op basis van normbedragen een raming van de benodigde onderhoudsbudgetten voor het jaarlijkse wegonderhoud.

Benodigd budget op basis van weginspectie 2012

In hoofdstuk 5 is, in de tabel met kwaliteitsniveaus, een ambitie uitgesproken voor de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte. Dit is het minimale kwaliteitsniveau om te voorkomen dat er achterstand in het onderhoud optreedt. Om inzicht te krijgen in de onderhoudskosten is berekend wat nodig is om het onderhoud op kwaliteitsniveau B uit te voeren. In deze berekening is uitgegaan van kengetallen voor regulier- en groot onderhoud (RO en GO, voor de toelichting van de begrippen zie het kader in hoofdstuk 8).

Voor wegen is het gewenst om een economisch optimaal onderhoudsniveau te hebben. Daarbij zijn de wegen veilig, comfortabel in gebruik en zo goedkoop mogelijk in beheer en onderhoud. Het B-niveau van het CROW is hierop ingesteld en is daarom ook het

kwaliteitskader waarmee landelijk wordt gewerkt. Met name bij asfaltverharding speelt dat als de kwaliteit te laag wordt, de kosten juist toenemen als weer naar een voldoende niveau moet worden gewerkt. We spreken dan van kapitaalvernietiging.

Het is een voordeel dat ongeveer 50% van de verharding bestaat uit elementverharding waar dit effect een veel kleinere rol speelt.

Verhardingen	Hoeveelheid in M2	Kwaliteitsniveau streefbeeld	Gem. Percentage dat voldoet aan kwaliteitsniveau inspectie 2012	Budgetbehoefte op basis van huidige staat van onderhoud
Elementen ontsluitingswegen	64.925	B	~80	€ 57.377
Asfalt ontsluitingswegen	309.896	B	~80	€ 194.988
Klinkers ETW bibeko	835.699	B	~80	€ 738.549
Asfalt ETW bibeko	174.580	B	~80	€ 109.847
Klinkers ETW bubeko	23.276	B	~80	€ 20.570
Asfalt ETW bubeko	604.230	B	~80	€ 380.185
Overige ETW bubeko	65.949	B	~80	€ 58.282
Industrieterrein Hoofdroutes	36.799	B	~80	€ 23.154
Industrieterrein nevenroutes	133.900	B	~80	€ 118.334
Centrum gebieden	106.000	A	~80	€ 93.677
Parken	6.500	B	~80	€ 4.090
Totaal				€ 1.799.054

Groot Onderhoud

Op basis van de wegininspectie 2012 blijkt dat gemiddeld voor de komende 5 jaar op basis van het huidige streefbeeld kwaliteitsniveau € 1.800.000/jaar benodigd is voor het groot onderhoud. In de begroting 2013 is echter € 914.000 beschikbaar gesteld voor het groot onderhoud. En gezien de economische situatie mag niet verwacht worden dat dit budget naar boven wordt bijgesteld. Dit heeft gevolgen voor het kwaliteitsniveau van het onderhoud.

Tot op heden hebben wij van het beschikbare budget zoals opgenomen in de begroting 2013 een preventief onderhoudsbeleid gevoerd. Dat wil zeggen onderhoud dat wordt gedaan om toekomstige gebreken te voorkomen. Vooral bij asfaltverhardingen kunnen gebreken grote financiële gevolgen hebben als deze hersteld moeten worden. Bij klinkerverhardingen zijn de gevolgen geringer omdat deze met minder kosten kunnen worden hersteld. Dit pleit er voor, gezien de financiële situatie, om onderscheid te gaan maken in preventief onderhoud en curatief onderhoud. Bij curatief onderhoud worden alleen de gebreken hersteld (het zgn. lap- en plakwerk). Handige leidraad hierin is het Handboek openbare ruimte. Daarin is onderscheid gemaakt in de verschillende functies van wegen. Wegen met een verkeersfunctie zijn het meest gevoelig voor schades als gevolg van verkeersbelasting in combinatie met weersinvloeden, dit zijn hoofdzakelijk asfaltwegen. Op Erftoegangswegen van asfalt met een lage verkeersintensiteit volstaat curatief onderhoud. Dit heeft zijn weerslag op het kwaliteitsniveau van het onderhoud.

In onderstaande tabel treft u de gevolgen aan van de kwaliteitsniveaus en de geraamde kosten van het groot onderhoud op basis van preventief onderhoud en curatief onderhoud.

Verhardingen	Hoeveelheid in M2	Streefbeeld kwaliteitsniveau	Percentage dat voldoet aan streefbeeld kwaliteitsniveau op basis inspectie 2012	Gevolgen kwaliteit niveau na ombuiging 2011-2014	Gen. percentage dat voldoet aan streefbeeld kwaliteitsniveau na ombuiging 2011-2014	Behoeft preventief onderhoud na ombuiging 2011-2014	Behoeft curatief onderhoud na ombuiging 2011-2014
Elementen ontsluitingswegen	64.925	B	~80	≤B	~70	€ 50.205	€ -
Asfalt ontsluitingswegen	309.896	B	~80	B	~80	€ 194.988	€ -
Klinkers ETW bibeko	835.699	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 230.797
Asfalt ETW bibeko	174.580	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 34.327
Klinkers ETW bubeko	23.276	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 6.428
Asfalt ETW bubeko	604.230	B	~80	≤B	~50	€ 235.616	€ -
Overige ETW bubeko	65.949	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 18.213
Industrieterrein Hoofdroutes	36.799	B	~80	B	~80	€ 23.154	€ -
Industrieterrein nevenroutes	133.900	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 36.979
Centrum gebieden	106.000	A	~80	A	~70	€ 81.968	€ -
Parken	6.500	B	~80	≤B	~50	€ -	€ 1.278
Totaal	€ 913.953					€ 585.931	€ 328.023

De geraamde kosten voor het groot onderhoud bedragen nu € 914.000. Het gevolg is dat wegen op een lager kwaliteitsniveau zullen worden onderhouden met het risico dat incidenteel overschrijdingen kunnen ontstaan bij calamiteiten.

Regulier onderhoud

Onder Regulier onderhoud wordt het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte verstaan. In de begroting 2013 is hiervoor € 940.000 geraamd. Op basis van ervaringscijfers en doelmatig werken is de behoefte geraamd op € 940.000. Door het verlagen van het kwaliteitsniveau bij het groot onderhoud lopen wij het risico dat de onderhoudsbehoefte voor het dagelijks onderhoud gaat stijgen.

Social return

Social return heeft als doel om de uitstroom naar werk te bevorderen voor mensen die zonder re-integratieondersteuning niet aan het werk komen. Bij inkopen en aanbestedingen wordt 'social return' als contractvoorwaarde opgenomen. Bij de uitvoering van een opdracht moeten mensen worden ingezet met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt.

Bermen

Bermen hebben een redresseerfunctie wanneer een voertuig naast de weg terecht komt. Het voertuig moet zonder risico's op gevaar weer terug kunnen rijden op de weg. Veel bermten binnen onze gemeente hebben berm schade. Het gaat vooral om bermten buiten de bebouwde kom. Jaarlijks worden de bermten weer aangevuld met granulaat. Dit zijn curatieve maatregelen die jaarlijks weer moeten worden uitgevoerd.

Onze bermten voldoen niet aan de richtlijnen die hiervoor door het CROW zijn opgesteld en zijn elk jaar weer aanleiding voor klachten over onveiligheid. Op basis van toetsing van de inventarisaties, verkeerstellingen en de functie van de weg aan de normen van het CROW, zijn in het Handboek³ openbare ruimte beleidskaders opgesteld voor bermten. Dit wordt uitgebeeld door referentiebeelden. Ten aanzien van de bermten is er achterstallig onderhoud, in die zin dat het onderhoud aan bermten een forse inspanning vraagt om te voorkomen dat er gevaarlijke situaties ontstaan. Desondanks worden wij met enige regelmaat aansprakelijk gesteld voor schade aan persoonlijke eigendommen als gevolg van slechte bermten.

Om te voorkomen dat slechte bermten tot ernstige ongevallen leiden is een inhaalslag noodzakelijk. Als alle bermten zoals aangegeven in het handboek aangepast moeten worden hebben we te maken met een investering van ca 1,1 miljoen euro. Het onderhoudsbudget voorziet hierin niet. Daarvoor is een extra investering nodig.

Conclusie

Om met de beschikbare middelen zoals aangegeven in de paragraaf kapitaalgoederen van de Programmabegroting 2013 het onderhoud op een verantwoorde manier uit te voeren zal het kwaliteitsniveau verlaagd moeten worden. Dit betekent dat met name wegen in woongebieden en buitengebieden naar een lager onderhoudskwaliteit gaan. Dit is zichtbaar in de vorm van lappendekens als het om asfaltverhardingen gaat en meer oneffenheden als het om klinkerverhardingen gaat.

Om de berm schade structureel aan te kunnen pakken is een eenmalige investering nodig van 1,1 miljoen euro.

³ Zie bijlage 1: "Handboek Openbare Ruimte gemeente Stadskanaal"

§ 8.2 Openbare verlichting

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer van de openbare verlichting. De gemeente is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de openbare verlichtings- installatie.

Huidige werkwijze

Het beheer van de openbare verlichting bestaat in hoofdlijnen uit twee vormen van onderhoud:

- Het groot onderhoud
- Exploitatie

Het groot onderhoud

Grotere, planmatige maatregelen met als doel nieuwe aanleg of de structurele achteruitgang van een object te vertragen en weer aan de richtlijnen te laten voldoen. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard op een groot deel van de verlichting. Voorbeelden zijn het groepsgewijs vervangen van armaturen en lichtmasten nadat deze economisch of technisch versleten zijn. De eenmalige kosten die gemoeid zijn met de aanleg van een openbare verlichtingsinstallatie of voortvloeien uit de vervanging van armaturen en lichtmasten zijn investeringskosten.

Exploitatie

De exploitatie van de openbare verlichting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Regulier onderhoud
- Energieverbruik en netwerkkosten
- Bedrijfsvoering en beheer
- Schade en molest

Regulier onderhoud

Om de installatie in stand te kunnen houden moet er regulier onderhoud gepleegd worden.

De werkzaamheden die daaronder vallen zijn:

- (groeps)vervanging van lampen (remplace)
- Incidentele vervanging van armaturen
- Incidentele vervanging van lichtmasten
- Verhelpen van storingen
- Houden van inspecties
- Schoonmaak

Het verhelpen van storingen is onder te verdelen in:

- Storingen aan de lamp
- Storingen aan de armatuur of de mast
- Storingen aan de elektriciteitskabel en schakelrelais naar de mast

De eerste twee typen storingen (storingen aan de lamp, armatuur en mast) is een verantwoordelijkheid van de gemeente. In opdracht van de gemeente verhelpt Ziut deze storingen. De norm voor het verhelpen van dit type storing is drie werkdagen. Het derde type storingen, storingen aan de elektriciteitskabels en schakelrelais, vallen onder de verantwoordelijkheid van Enexis Netbeheer. De norm voor het verhelpen van storingen aan het netwerk is 10 dagen.

Energieverbruik en netwerkkosten

De openbare verlichting in de gemeente Stadskanaal is aangesloten op de energieleverende infrastructuur, die in eigendom is bij Enexis Netbeheer. De energie kan men bij iedere leverancier betrekken. De openbare verlichting van de gemeente Stadskanaal verbruikt jaarlijks circa 1.600.000 kWh. Dit verbruik is gebaseerd op het geïnstalleerde vermogen zoals tot 2013 is geregistreerd.

Bedrijfsvoering en beheer

Om (meerjarige) planningen en begrotingen te genereren ten behoeve van het (planmatig) onderhoud is een beheerpakket noodzakelijk. Het beheerpakket (luminizer) is ook in staat om de verlichting dynamisch aan te sturen en te koppelen aan het GBI software pakket.

Schade en molest

Als gevolg van schade en molest moet jaarlijks gemiddeld 1% van de verlichting vervangen worden. De schade wordt voor een groot deel verhaald via het waarborgfonds.

Normen

De raad heeft in zijn vergadering van 26 april 2009 het Beleidsplan Openbare Verlichting 2008-2020 vastgesteld. In het Beleidsplan zijn de kaders vastgesteld voor het verlichtingsniveau van de openbare verlichting. Het verlichtingsniveau draagt bij aan de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de leefbaarheid. De kwaliteit van de verlichting wordt mede bepaald door de functie van de openbare ruimte. Het ontwerp van de verlichtingsinstallatie geschiedt op basis van landelijke richtlijnen van de Nederlands Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV) de ROVL 2011 (Richtlijn Openbare Verlichting). In het handboek⁴ openbare ruimte is aangegeven waar en welke verlichting toegepast moet worden bij de diverse functies van de openbare ruimte.

Financiële middelen (begroting 2013)

De kosten van het onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt de raming aangepast op basis van het prijsindexeringscijfer, de areaaluitbreiding en de bezuiniging op het energieverbruik en onderhoud door het toepassen van energiezuinige armaturen en dynamisch telemanagement. Het totale budget voor het groot onderhoud, regulier onderhoud en de exploitatiekosten (exclusief personeelskosten en kapitaallasten) bedraagt € 733.700 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

Groot onderhoud	€	340.000
Regulier onderhoud	€	209.000
Energie en netwerkkosten	€	156.000
Schade en molest	€	28.700
Totaal	€	733.700

⁴ Zie bijlage 1: Handboek openbare ruimte.

Areaal

Het areaal openbare verlichting in de gemeente Stadskanaal omvat thans circa 9.000 masten en 9.200 armaturen op peildatum maart 2013. Tot en met 2022 moeten 3.000 (geschilderde) lichtmasten met armatuur worden vervangen en tot 2027 moeten er nog eens 3.700 armaturen worden vervangen. De lichtmasten waarop de 3.700 armaturen zijn bevestigd, zijn staal verzinkte masten en niet aan vervanging toe.

Benodigd budget

Groot onderhoud

De gemiddelde kosten voor het vervangen van de masten en een deel van de overige armaturen over de periode tot en met 2022 bedragen € 340.000 per jaar. Met de vervanging wordt over deze periode een reductie van 40% op de onderhoudslasten en 40% op het energieverbruik gerealiseerd. De netto structurele lasten van € 19.700 zijn opgenomen in de meerjarenraming van de begroting.

Regulier onderhoud

Voortbordurend op het huidige beleid en de huidige kwaliteit van de openbare verlichting staat hieronder de te volgen beheerstrategie voor het openbare gebied:

- Het technisch in stand houden van de Openbare Verlichtingsinstallaties;
- Het voldoen aan de richtlijn van ROVL 2011 ten aanzien van de gelijkmatigheid
- Het voldoen aan de milieueisen door het terugdringen van de CO2 productie.
- Terugdringen energieverbruik door gebruik te maken van LED verlichting in combinatie met dynamisch te management en duurzaam gebruik van milieuvriendelijke materialen.
- Vanuit natuuroverweging lichthinder in natuurgebieden/parken voorkomen.
- Zoveel mogelijk standaardiseren van mast en -armatuur zoals aangegeven in het Handboek openbare ruimte. Algemeen wordt gesteld dat in strijdige situaties de veiligheid prevaleert boven het energieverbruik. Milieueisen zijn uiteraard randvoorwaardelijk.
- Het toepassen van LED verlichting waardoor lampremplace op den duur niet meer nodig is;
- Het toepassen van dynamisch te management om efficiënt onderhoud uit te kunnen voeren en storingen te melden (geen schouwrondes meer)

Op basis van de hierboven beschreven beheerstrategie is het benodigd budget voor periodiek en storingsonderhoud (RO) 2013 – 2017 als volgt.

Kosten Regulier onderhoud						
	2013	2014	2015	2016	2017	
Remplace	€ 100.000	€ 92.500	€ 85.000	€ 77.500	€ 70.000	
Storingen	€ 55.000	€ 53.000	€ 51.000	€ 49.000	€ 47.000	
Reparaties	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 28.000	€ 26.000	
Bestandsbeheer	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Totaal	€ 210.000	€ 200.500	€ 191.000	€ 179.500	€ 168.000	

Energie en netwerkkosten

Voor de gemeente Stadskanaal geldt dat het huidige energieverbruik ten behoeve van de openbare verlichting 1.600.000 kWh behelst. Dit is ca 50% van het totale energieverbruik van de gemeente Stadskanaal. Voor het transport van de energie brengt het netwerkbedrijf Enexis netwerkkosten in rekening.

Kosten energie						
	2013	2014	2015	2016	2017	
Hoog tarief	€ 45.000	€ 40.000	€ 38.500	€ 37.000	€ 35.500	
Laag tarief	€ 60.000	€ 55.000	€ 53.500	€ 52.000	€ 50.500	
Netwerkkosten	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000	
Totaal	€ 156.000	€ 146.000	€ 143.000	€ 140.000	€ 137.000	

Schade en molest

Voor schade en molest is op basis van ervaringscijfers uit het verleden € 28.700,00 benodigd. Hoewel het grootste deel de schade verhaald kan worden via het waarborgfonds moeten wij voor de niet te verhalen schade de vervangingskosten en elke aangereden/vernieelde mast de eigen risico betalen.

Conclusie

Op basis van de beschikbare middelen kan invulling worden gegeven aan de beleidsuitgangspunten zoals verwoord in het beleidsplan openbare verlichting 2008-2022. Door toepassing van LED verlichting en dynamisch telemanagement kan jaarlijks op de energie- en onderhoudskosten worden bespaard. Daarnaast levert de besparing op energie en onderhoud een reductie van 144 ton CO2 in 2022 op.

§ 8.3 Kunstwerken

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer van de kunstwerken. Te onderscheiden zijn beweegbare en vaste kunstwerken, damwanden en overige kunstwerken. Onder vaste kunstwerken vallen o.a. betonbruggen en houten bruggen.

Huidige werkwijze

Het beheer van kunstwerken bestaat in hoofdlijnen uit twee vormen van onderhoud;

- het regulier onderhoud.
- het groot onderhoud.

Het regulier onderhoud

Dit zijn de activiteiten die tot de dagelijkse werkzaamheden behoren van de beheerorganisatie zoals inspectie, doorsmeren, reinigen, storingen zowel elektrisch als mechanisch.

Het groot onderhoud

Grotere, planmatige maatregelen met als doel de structurele achteruitgang van een object te vertragen en weer aan de technische richtlijnen te laten voldoen. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard en periodiek (van te voren bepaalde vaste frequenties) op een groot deel van het object. Voorbeelden zijn conserveren van kunstwerken. Er is voor de bruggen geen beheersysteem operationeel. In 2013 is het beheersysteem GBI aangeschaft. Hierin zullen ook de kunstwerken worden opgenomen zodat meer planmatig gewerkt kan worden.

Financiële middelen (Begroting 2013)

De kosten van het regulier onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt dit verhoogd met het prijsindexcijfer en eventuele areaaluitbreiding. Het totale budget voor het regulier onderhoud bedraagt € 271.000 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

• Beweegbare bruggen	€ 152.000
• Vaste bruggen	€ 64.000
• Damwanden/kunstwerken	€ 43.000
• Personeelskosten toezicht/beheer	€ 12.000

Areaal

Voor een goed beheer van de kunstwerken is het essentieel dat er actuele gegevens zijn over het te beheren areaal. Op dit moment liggen er in de gemeente Stadskanaal 49 bruggen. Dit betreft 33 beweegbare bruggen en 16 vaste (beton) bruggen. In dit areaal zijn niet de (vaste)houten bruggen opgenomen die vooral in woonwijken, het Pagedal, Noorderbos en park Musselkanaal liggen.

Inspectie

Jaarlijks worden de beweegbare bruggen technische geïnspecteerd. Hierbij wordt ook het basisonderhoud (smeren draaiende delen) uitgevoerd. Deze inspectie is uitsluitend bedoeld om de werking van de brug te beoordelen en eventuele storingen zoveel mogelijk te voorkomen. De inspectie zegt dus niets over de algehele staat van de brug zoals conservering en staat van beton werk.

Benodigd budget

Hiervoor is al aangegeven dat er geen beheersysteem voor de bruggen operationeel is. De laatste meerjarenraming dateert van 1999 en is dus niet meer actueel. Mede hierdoor is het onmogelijk om de onderhoudsbehoefte voor meerdere jaren in beeld te brengen. Op dit moment beschikken wij alleen over de jaarlijkse kosten voor dagelijks onderhoud t.w. € 271.151 (begroting 2013).

Dit betekent dat alleen het reguliere onderhoud uitgevoerd kan worden. Er is geen budget voor groot onderhoud zoals vervangen van brugdek, betonwerk, elektronica en hydrauliek.

Conclusie

Het beheer en onderhoud van de kunstwerken gebeurt vooral op basis van vakkennis en langdurige ervaring. In 2014 zullen alle kunstwerken in een beheersysteem worden opgenomen zodat inzicht kan worden gegeven in planmatig groot onderhoud over meerdere jaren. Voor het regulier onderhoud van de kunstwerken is het huidige budget toereikend.

§ 8.4 Groen

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het groenonderhoud.

Huidige werkwijze

Het onderhoud van het groen bestaat in hoofdlijnen uit de volgende werkzaamheden

- Regulier groenonderhoud
- Renovatie

Regulier groenonderhoud

Het regulier groenonderhoud is opgedeeld in de volgende activiteiten

- Bermen en bermsloten
- Wegbeplanting
- Sportvelden
- Groenonderhoud wijken, dorpen en buitengebied

Bermen en bermsloten

Onder bermen en bermsloten wordt het onderhoud verstaan van de bermen en bermsloten langs wegen en fietspaden. Dit betreft met name het maaien en herstel van de bermen en het jaarlijks opschonen van de sloten in het kader van de schouwplicht (t.a.v. bermen zie ook 8.1 wegen).

Wegbeplanting

Onder wegbeplanting wordt het snoeien van bomen en beplanting langs wegen en fietspaden verstaan en de in stand houding van de beplanting.

Sportvelden⁵

De activiteit sportvelden is onderverdeeld in onderhoud sportvelden en onderhoud groen rond de sportvelden.

Groenonderhoud wijken, dorpen en buitengebied

Dit betreft in grote lijnen de volgende werkzaamheden.

- het dagelijkse groenonderhoud
- het inboeten van beplanting
- onkruidbestrijding
- maaien grasvelden
- verzamelen en afvoeren blad
- snoeiwerkzaamheden

Renovatie

Cyber/Arcadis heeft in 2009 de vitaliteit van de beplantingen in het openbaar groen en de bijbehorende investeringsbehoefte in beeld gebracht. De staat van de beplanting scoorde laag. Relatief veel beplanting is afgeschreven. Voor de periode 2010 t/m 2012 was berekend dat er circa € 1.050.000 benodigd was voor vervanging van beplanting. Door plantvakken bijvoorbeeld om te vormen naar gras kan het berekende bedrag naar beneden worden bijgesteld. De raad heeft in 2009 € 875.000 beschikbaar gesteld voor de renovatie en

⁵ Zie paragraaf 8.7 Sportvelden

verbetering van het groen. Deze extra middelen zijn ingezet in de periode 2009 t/m 2013. In 2013 is grootschalig ingezet op het omvormen van sierplantsoen naar gras.

Beschikbaar budget (begroting 2013)

De kosten van het onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt dit verhoogd met het prijsindexcijfer en areaaluitbreiding. In 2013 bedraagt het budget voor het groenonderhoud € 3.500.000 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

Begroting 2013	
Bermen en bermsloten	€ 364.153
Wegbeplanting	€ 39.653
Sportvelden	€ 353.000
Groen wijken, dorpen en buitengebied	€ 2.743.194
Totaal	€ 3.500.000

Normen

Sinds 2009 wordt het groenonderhoud uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit. Om de beeldkwaliteit van de openbare ruimte te kunnen visualiseren, meten en analyseren, is gebruik gemaakt van de Kwaliteitscatalogus van de CROW. Zoals eerder beschreven kent deze methodiek vijf niveaus.

Wij hanteren voor het groenonderhoud drie niveaus. De centra worden onderhouden op niveau A, de woonwijken op niveau B en het buitengebied op niveau C. Voor het beheer en onderhoud van het groen gebruiken wij nu nog het beheersysteem Sygrob/MI2 Groen (Systematisch groenbeheer). Op termijn stappen wij over op een integraal beheersysteem GBI.

Benodigd budget

Bermen en bermsloten

In de begroting is een bedrag opgenomen ad. € 364.153 voor het onderhouden van bermmen en bermsloten langs wegen en fietspaden. Het opschonen van watergangen is voor een periode van 4 jaar uitbesteed. Het overige deel wordt in eigen beheer of door WEDEKA uitgevoerd. Dit budget is voldoende om aan de gewenste beeldkwaliteit te kunnen voldoen.

Wegbeplanting

Voor het onderhoud aan de wegbeplanting is op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren een budget nodig van € 40.000. In de begroting is hiervoor € 39.653 opgenomen. Dit budget is voldoende om het onderhoud aan wegbeplanting uit te voeren.

Sportvelden

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 353.000 voor het onderhouden van de sportvelden. Het beschikbare budget voldoet aan de behoefte.

Groenonderhoud wijken, dorpen en buitengebied

Voor een goed beheer van de openbare ruimte is het essentieel dat er actuele gegevens zijn over het te beheren areaal. Op dit moment beschikken wij voor vrijwel het gehele areaal over de benodigde informatie al dan niet opgenomen in een beheersysteem. Als het nieuwe

beheersysteem er is zal de informatie geactualiseerd moeten worden.

In de tabel op bladzijde 44 treft u een overzicht aan van de te onderhouden groene openbare ruimte in onze gemeente op basis van de vastgestelde kwaliteitsniveaus.

In onderstaande tabel is de onderhoudsbehoefte voor het totale groenonderhoud weergegeven en het beschikbare budget.

Groen		
	Begroting 2013 ev	
	Begroting	Behoefte
Bermen en bermsloten	€ 364.153	€ 365.000
Wegbeplanting	€ 39.653	€ 40.000
Sportvelden	€ 353.000	€ 353.000
Groen wijken, dorpen en buitengebied	€ 2.743.194	€ 3.225.000
Totaal	€ 3.500.000	€ 3.983.000

Bedragen zijn exclusief indexering en areaaluitbreiding

De onderhoudsbehoefte van het groenonderhoud in wijken, dorpen en buitengebied is geïnventariseerd op basis van kengetallen (zie onderstaande tabel). De kengetallen zijn de gemiddelde eenheidsprijzen die wij voor het groenonderhoud hanteren en inclusief het onkruidvrij houden van verhardingen, inboet en overheadkosten.

Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid				Kosten			
		Niveau A	Niveau B	Niveau C	Niveau D	Niveau A	Niveau B	Niveau C	Niveau D
Bomen Kl. Berm	St.	233	466	1.147					
Bomen Mid. Berm	St.	1.101	4.179	5.107					
Bomen Gr. Berm	St.	553	1.448	3.837					
Bomen Kl. Bepl	St.	385	878	52					
Bomen Mid. Bepl	St.	184	960	516					
Bomen Gr. Bepl	St.	466	561	357					
Bomen Kl. Verh	St.	122	230	2		€ 119.404	€ 212.171	€ 126.688	€ -
Bomen Mid. Verh	St.	67	48	8					
Bomen Gr. Verh	St.	12	31	1					
Bomen Kl. Gras	St.	131	714	165					
Bomen Mid. Gras	St.	389	1.659	239					
Bomen Gr. Gras	St.	1.132	2.261	306					
Leibomen	St.	155	1	1		€ 13.775	€ -	€ -	€ -
Knotbomen	St.	5	1	1		€ 172	€ -	€ 23	€ -
Bosplantsoen	M ²	36.505	264.413	85.970		€ 34.371	€ 188.269	€ 44.108	€ -
Loof/Naaldbos	M ²	87.827	77.748	356.260		€ 6.776	€ 2.573	€ 7.823	€ -
Heesters	M ¹	27.815	109.041	4.289		€ 157.677	€ 379.171	€ 6.741	€ -
Botanische Roos	M ²	1.943	18.098	2.232		€ 11.014	€ 62.933	€ 3.508	€ -
Windsingel	M ¹	4.014	13.600	152.220		€ 3.779	€ 9.684	€ 78.097	€ -
Bodembedekkers	M ²	22.167	78.473	4.105		€ 125.659	€ 272.876	€ 6.452	€ -
Struikrozen	M ²	404	1.065	227		€ 4.605	€ 7.713	€ 1.018	€ -
Hagen	M ¹	9.434	9.192	1		€ 121.133	€ 83.831	€ -	€ -
Blokhagen	M ¹	246	1.321	35		€ 3.158	€ 12.047	€ 149	€ -
Vaste Planten	St.	1.362	1.219	638		€ 15.522	€ 8.829	€ 2.860	€ -
Wisselperken	M ²	112	35	1		€ 7.386	€ 2.246	€ -	€ -
Gras	M ²	188.742	724.015	230.706		€ 245.704	€ 554.939	€ 72.396	€ -
Coniferen	St.	3.111	968	1		€ 77.794	€ 15.287	€ -	€ -
Vijvers	M ²	13.148	76.689	8.185		€ 6.695	€ 12.982	€ 332	€ -
Onkruidbestrijding							€ 93.000	€ -	€ -
Totaalkosten		€ 3.223.370	€ 954.623	€ 1.918.551	€ 350.195	€ -			

Conclusie

Ongeveer 85% van het groenonderhoud in wijken, dorpen en buitengebied voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau. Het huidige budget voor groenonderhoud in wijken, dorpen en buitengebied is niet voldoende om het groen op het gewenste kwaliteitsniveau te onderhouden. Het gevolg is dat het tekort wordt opgelost door het bijstellen van de beeldkwaliteit van bepaalde delen van het groen (A naar B, B naar C en C naar D, zie onderstaande tabel). Extra bezuinigingen zullen leiden naar een lager kwaliteitsniveau.

Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid (verschuiving arealen 35%)				Kosten			
		Niveau A	Niveau B	Niveau C	Niveau D	Niveau A	Niveau B	Niveau C	Niveau D
Bomen Kl. Berm	St.	151	384	909	401	€ 77.613	€ 164.304	€ 133.102	€ 24.648
Bomen Mid.Berm	St.	716	3.102	4.782	1.787				
Bomen Gr. Berm	St.	359	1.135	3.001	1.343				
Bomen Kl. Bepl	St.	250	705	341	18				
Bomen Mid.Bepl	St.	120	688	671	181				
Bomen Gr. Bepl	St.	303	528	428	125				
Bomen Kl. Verh	St.	79	192	82	1				
Bomen Mid.Verh	St.	44	55	22	3				
Bomen Gr. Verh	St.	8	24	12	0				
Bomen Kl. Gras	St.	85	510	357	58				
Bomen Mid.Gras	St.	253	1.215	736	84				
Bomen Gr. Gras	St.	736	1.866	990	107				
Leibomen	St.	101	55	1		€ 8.953	€ 3.506	€ 54	€ -
Knotbomen	St.	3	2	1		€ 111	€ 46	€ 23	€ -
Bosplantsoen	M ²	23.728	184.645	148.425	30.090	€ 22.341	€ 131.472	€ 76.151	€ 12.350
Loof/Naaldbos	M ²	57.088	81.276	258.781	124.691	€ 4.405	€ 2.689	€ 5.683	€ 2.191
Heesters	M ¹	18.080	80.612	40.952	1.501	€ 102.490	€ 280.314	€ 64.363	€ 1.887
Botanische Roos	M ²	1.263	12.444	7.785	781	€ 7.159	€ 43.271	€ 12.236	€ 982
Windsingel	M ¹	2.609	10.245	103.703	53.277	€ 2.456	€ 7.295	€ 53.205	€ 21.867
Bodembedekkers	M ²	14.409	58.766	30.134	1.437	€ 81.678	€ 204.348	€ 47.366	€ 1.807
Struikrozen	M ²	263	834	520	79	€ 2.993	€ 6.038	€ 2.333	€ 285
Hagen	M ¹	6.132	9.277	3.218	0	€ 78.736	€ 84.604	€ 23.478	€ -
Blokhagen	M ¹	160	945	485	12	€ 2.053	€ 8.616	€ 2.068	€ 42
Vaste Planten	St.	885	1.269	841	223	€ 10.089	€ 9.191	€ 3.771	€ 801
Wisselperken	M ²	73	62	13	0	€ 4.801	€ 3.976	€ 662	€ -
Gras	M ²	122.682	536.669	403.364	80.747	€ 159.707	€ 411.343	€ 126.576	€ 20.271
Coniferen	St.	2.022	1.718	339	0	€ 50.566	€ 27.132	€ 4.289	€ -
Vijvers	M ²	8.546	54.450	32.161	2.865	€ 4.352	€ 9.217	€ 1.304	€ 93
Onkruidbestrijding				0			€ 93.000		
Totaalkosten		€ 2.754.756	€ 620.505	€ 1.490.363	€ 556.664	€ 87.223			

§ 8.5 Riolering en Water

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het onderhoud van riolen en gemalen en het baggeren van waterbodems.

Huidige werkwijze

Het beheer van riolering en water bestaat in hoofdlijnen uit volgende vormen van onderhoud;

- Inspecties riolering
- Reinigen riolering
- Reparatie riolering
- Vervanging riolering
- Baggeren waterbodems
- Bergingsvergroting

Inspecties riolering

Een doelmatige rioleringszorg moet doel- en planmatig werken mogelijk maken. Om calamiteiten te voorkomen, zal inzicht moeten bestaan in de kwaliteit van de riolen. Hiervoor moeten het rioolstelsel en gemalen worden geïnspecteerd. Jaarlijks wordt 10% van de te reinigen riolen door middel van video-inspectie geïnspecteerd. De gemalen (36 st) worden 2x per jaar geïnspecteerd op de technische toestand en de werking van de onderdelen. Ook worden storingen verholpen en worden de gemalen gereinigd.

Reinigen riolering

Vrijverval-stelsel

Het vrijverval-stelsel (circa 257 km) wordt volgens de huidige strategie ter beperking van overlast en calamiteiten 1 keer in de 7 jaar gereinigd. Reiniging geschiedt samen met de gedetailleerde inspecties. Gelet op de gestelde eisen om de vuiluitworp naar oppervlaktewater te beperken moet de vervuilingsgraad van de riolering zo gering mogelijk zijn.

Kolken en lijngoten

Ter voorkoming van overlast is het noodzakelijk om jaarlijks de kolken te reinigen. Het aantal kolken bedraagt circa 16.500 stuks. Gezien de vervuilingsgraad die kan optreden worden sommige kolken vaker dan 1x per jaar gereinigd.

In de kern van Stadskanaal zijn over grotere lengtes lijngoten (circa 3 km) aangebracht.

Ook deze lijngoten moeten minimaal 1x per jaar gereinigd worden. Indien de vervuilingsgraad hiertoe aanleiding geeft worden de goten vaker gereinigd.

Reparatie riolering

Uit de inspecties blijkt of reparatie is vereist. Reparatie wordt uitgevoerd wanneer de huidige toestand beperkt afwijkt van de gewenste toestand. Dit geldt zowel voor riolen als inspectieputten. Ook wordt er na calamiteiten gerepareerd. Tevens worden verstoppingen van huisaansluitingen en kolken verholpen en worden huisaansluitingen en kolken zonodig gerepareerd of vervangen.

Vervanging riolering

Uit de inspecties blijkt of vervanging is vereist. Vervanging wordt uitgevoerd wanneer reparatie niet meer rendabel is. Dit geldt zowel voor riolen als inspectieputten. Ook wordt er na calamiteiten vervangen. Tevens worden huisaansluitingen en kolkaansluitingen vervangen.

In de periode 2010-2015 moet gemiddeld 1.000 m riool per jaar worden vervangen. De investeringskosten die hiermee gemoeid zijn bedragen globaal € 600.000. Omdat de daadwerkelijke vervanging niet exact is te plannen wordt deze pas aan de raad voorgelegd als deze situatie zich voordoet. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk werkzaamheden te combineren.

Baggeren waterbodems

Watergangen/vijvers dienen op diepte gehouden te worden. De watergangen en vijvers hebben een belangrijke functie betreffende het bergen en afvoeren van overtollig regenwater. Het baggeren van watergangen is vastgelegd in het vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2010-2015). Er was een achterstand op het baggeren van de watergangen. De raad heeft middelen beschikbaar gesteld om de baggerachterstand (gefaseerd) uiterlijk 2015 weg te werken. Hierbij is besloten om het volledige profiel van de watergang te baggeren. Circa 30.000 m³ slib zal worden verwijderd.

Er is voortdurend aanwas van nieuw slib. In het nieuwe GRP 2016 en verder zal opnieuw bekeken worden of er watergangen in aanmerking komen om gebaggerd te worden. Nadat de achterstand betreffende baggeren is ingehaald zal periodiek moeten worden gebaggerd om de watergangen op voldoende doorstroomprofiel te houden.

Dit zal leiden tot een verhoging van de jaarlijkse beheerkosten bestaand uit de kosten voor het baggeren en het afvoeren van het slib naar daarvoor geschikte depots.

Bergingsvergroting

Gezien de te verwachten klimaatsverandering, met naar verwachting heftiger regenval en de daaruit volgende wateropgave zal het waterbergend oppervlak in de gemeente Stadskanaal moeten worden vergroot c.q. het bestaande waterbergend gebied moeten worden heringericht. Hierin zal moeten worden geïnvesteerd. In het GRP 2016 zal hier aandacht aan besteed worden.

Naar verwachting zal na aanpassing van de watergangen en bergingsgebieden de onderhoudskosten voor beheer en baggerwerkzaamheden toenemen. De baggerwerkzaamheden zullen pas in een later stadium optreden.

Benodigd budget*Riolering*

Voor het dagelijks onderhoud van riolen en gemalen is ongeveer € 762.000 benodigd. 2/3 deel voor riolen en 1/3 deel voor de gemalen.

Water

De baggerkosten van betreffende watergangen/vijvers in de gehele gemeente worden geraamd op € 1.250.000. In de tabel staan de in de begroting en meerjarenraming opgenomen budgetten.

Meerjarenraming riolering en water					
	2013	2014	2015	2016	2017
GRP	€ 767.000	€ 793.000	€ 767.200	€ 762.100	€ 762.100
Water	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 150.000	pm
Totaal	€ 1.017.000	€ 1.043.000	€ 1.017.200	€ 912.100	€ 762.100

Conclusie

Het onderhoud van riolen en gemalen wordt uitgevoerd op basis van werkelijke kosten en wordt voor 100% gedekt uit de rioolheffing.

De kosten van het baggeren worden voor 100% gedekt uit de rioolheffing. De financiële consequenties vanaf 2016 zullen pas in het volgende GRP aan de orde komen.

§8.6 Speelplaatsen

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer en onderhoud van de speelplaatsen.

Huidige werkwijze

De speeltoestellen en de valondergrond worden voor ingebruikname gekeurd. Na de ingebruikname behoort het tot de taak van de gemeente het toestel dusdanig te beheren en te onderhouden dat er bij het gebruik geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid van personen ontstaat. Daartoe dient de gemeente een logboek bij te houden.

Voor het beheer en onderhoud (inclusief logboeken) van de speelplaatsen maken wij gebruik van een beheersysteem Playmapping.

De speeltoestellen worden gekeurd en onderhouden door een daartoe erkend bedrijf.

Speelvoorzieningen

Op dit moment (peildatum maart 2013) zijn er 501 speelelementen verdeeld over circa 80 locaties.

Areaal

Bij de herijking van het speelplaatsenbeleid is bepaald om het aantal speelplaatsen te reduceren, dus waar mogelijk speelplaatsen op te heffen. De afgelopen jaren is het aantal speelplaatsen teruggebracht van 98 (peildatum 2007) naar 81. Indien de komende jaren een speelplaats niet meer voldoet aan het speelplaatsenbeleid, zullen wij tot verwijdering overgaan.

Benodigd budget

Repcon, het bedrijf dat voor ons de keuringen en onderhoud van de speelvoorzieningen uitvoert, heeft in 2007 op basis van de waarde van onze speelvoorzieningen in onze gemeente een raming gemaakt van de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging.

In onderstaande tabel zijn de benodigde budgetten weergegeven

Benodigd budget speelplaatsen		
Beheer	€	39.000
Regulier Onderhoud	€	55.500
Vervanging	€	98.500
Totaal	€	193.000

Beschikbaar budget

De budgetten voor het onderhoud van speelplaatsen zijn ondergebracht in verschillende producten. In totaal is een bedrag opgenomen van € 163.000,00 voor het onderhoud van de speelplaatsen. Op basis van de grootschalige vernieuwing van speelvoorzieningen voldoet het budget aan de behoefte.

Conclusie

Er heeft een grootschalige vernieuwing van speelvoorzieningen plaatsgevonden. Op basis van de nieuwe situatie zal er een herberekening plaatsvinden.

§ 8.7 Sportvelden

Deze paragraaf is buiten beschouwing gelaten omdat de raad wordt betrokken bij het opstellen van uitgangspunten voor de op te stellen beleidsnota sport in 2013.
Het reguliere onderhoud voor sportvelden is in par. 8.4 Groen verwerkt.

§ 8.8 Begraafplaatsen

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer van de begraafplaatsen. In de gemeente zijn 8 algemene begraafplaatsen en 1 Joodse begraafplaats.

Wij hebben geen beleidsnota begraafplaatsen. In 2014 zal een beleidsnota worden opgesteld. Naast een beleidsnota zal een beheer nota opgesteld worden. Hierin wordt o.a. aandacht besteed het onderhoud van de begraafplaatsen maar ook aan de beschikbaarheid en de meer jaren verwachting van grafruimte op de diverse begraafplaatsen.

Huidige werkwijze

Het beheer van begraafplaatsen is in hoofdlijnen uit te splitsen in:

- het dagelijks onderhoud terrein en gebouwtjes
- het grafdelven
- overige kosten voor lijkbezorging

Het dagelijks onderhoud terrein en gebouwtjes

Het dagelijks onderhoud betreft het onderhoud van het groen, de paden en gebouwtjes op de begraafplaatsen. Het betreft voornamelijk het knippen van de hagen en snoeien overige beplanting, maaien van gras, onkruidbestrijding op paden en in plantvakken, opruimen van zwerfvuil.

Daarnaast moeten de graven vrijgehouden worden van blad, takjes, onkruid e.d.

Het onderhoud van de begraafplaatsen is uitbesteed aan WeDeKa.

Het grafdelven

De delven van graven is uitbesteed aan WeDeKa. Wedeka draagt zorg voor het delven en weer sluiten van het graf. Eventuele aanwijs/uitzetten van het graf gebeurt door de gemeente. De benodigde hulpmiddelen zoals looproosters en tijdelijke bekisting worden door de gemeente beschikbaar gesteld.

Overige kosten lijkbezorging

De overige kosten voor lijkbezorging bestaan voornamelijk uit personeelskosten van team Samenleving (burgerzaken), lijkschouw en begrafenissen die op kosten van de gemeente plaats vinden.

Normen

Van toepassing is de wet op de lijkbezorging en de gemeentelijke verordening.

Financiële middelen (Begroting 2013)

De kosten van het onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt dit verhoogd met het prijsindexcijfer en eventuele areaaluitbreiding. Het totale budget voor het dagelijks onderhoud € 378.115 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

Begraafplaatsen				
	Onderhoud terrein	Onderhoud	Graf delven	Overige kosten
H.J. Kniggestraat	€ 11.543	€ 1.361	Gesloten	
H.J. Kniggekaade	€ 42.000	€ 3.479	€ 6.762	€ 1.666
Brugstraat	€ 55.742	€ 16.311	€ 7.972	€ 1.568
Ceresstraat	€ 35.451	€ 750	€ 6.388	€ 1.470
Joodse begraafplaats	€ 5.268		€ 655	
Musselkanaal	€ 73.227	€ 7.381	€ 6.857	€ 1.666
Mussel	€ 17.476	€ 1.210	€ 3.195	€ 490
Onstwedde	€ 32.505	€ 2.481	€ 6.237	€ 490
Alteveer	€ 20.260	€ 829	€ 3.574	€ 490
TOTAAL	€ 293.472	€ 35.163	€ 41.640	€ 7.840

Conclusie

Het beheer van de begraafplaatsen gebeurt op basis van ervaringen uit het verleden. Om inzicht te krijgen in toekomstige ontwikkeling zal in 2014 een beleidsplan en beheerplan worden opgesteld.

§ 8.9 Gebouwen

Deze paragraaf geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het beheer van de gemeentelijke accommodaties.

Huidige werkwijze

Het beheer van de gemeentelijke accommodaties bestaat in hoofdlijnen uit twee vormen van onderhoud;

- het dagelijks en preventief onderhoud
- het groot onderhoud (waaronder de componenten).

Dagelijks onderhoud, contracten en preventief onderhoud

Onder dagelijks onderhoud wordt verstaan alle niet te plannen activiteiten/werkzaamheden van bouwkundige- en installatietechnische aard die op zeer korte termijn verholpen moeten worden om het gebouw en het gebruik van het gebouw optimaal te houden. Enkele voorbeelden van dagelijks onderhoud zijn het verhelpen van storingen en kleine reparaties aan deuren of sanitair.

Naast het dagelijks onderhoud zijn er contracten en abonnementen voor controle en onderhoud van bijvoorbeeld CV installaties.

Onder preventief onderhoud wordt verstaan alle uit te voeren bouwkundige- en installatietechnische werkzaamheden welke vooraf worden overeengekomen. Enkele voorbeelden van preventief onderhoud zijn het uitvoeren van schilderwerk of het repareren van dakgoten.

Het groot onderhoud en de componenten

Onder het groot onderhoud wordt verstaan het uitvoeren van complexe en gebundelde activiteiten (zowel in het gebouw, de buitenschil van het gebouw als buiten het gebouw) welke worden uitgevoerd aan een vooraf vastgestelde aanneemsom. Sinds een aantal jaren wordt in de uitvoering van het groot onderhoud gewerkt volgens de componentenbenadering.

De technische levensduur van de activiteiten welke binnen een component worden benoemd, moet nagenoeg gelijk zijn. Binnen een component moeten de benoemde werkzaamheden aan elkaar gerelateerd zijn. Componentenbenadering mag alleen worden toegepast bij investeringen met een economisch nut.

Er wordt een vijftal componenten toegepast voor de bouwkundige begroting: platte daken, technische installaties, interieurvoorzieningen, buitenzonwering en perceelinrichting.

Accommodaties		
	Aantal	Oppervlakte
Gemeentehuis	1	3.400
Theater	1	2.700
Welzijnsaccommodaties	10	4.245
Sporthallen/gymzalen	11	8.290
Sportaccommodaties	2	800
Cultuurhist. gebouwen	3	515
Bedrijfsgebouwen	6	2.010
Wijkonderkomens	4	550
Begraafplaatsen	7	200
Dierenonderkomens	12	500
Overig	13	400
Totaal:	69	23.610

Beheerprogramma

Sinds 2007 gebruikt de gemeente Stadskanaal het beheer programma Planon. Dit programma biedt alle gewenste informatie over:

- welke werkzaamheden moeten in welk jaar worden uitgevoerd;
- welke werkzaamheden moeten er op langere termijn worden uitgevoerd;
- welke kosten, op basis van normbedragen, zijn er mee gemoeid.

Elke twee jaar worden alle gemeentelijke accommodaties geïnspecteerd en wordt Planon op basis van die inspectie geactualiseerd. De laatste actualisatie heeft in 2011 plaatsgevonden.

Financiële middelen (Begroting 2013)

De kosten van het dagelijks onderhoud, de contracten en het preventief onderhoud zijn structureel opgenomen in de begroting. Jaarlijks wordt dit verhoogd met een prijsindexcijfer. Het totale budget voor het dagelijks en preventief onderhoud bedraagt € 481.480 en is als volgt opgebouwd (begroting 2013).

• Dagelijks onderhoud	€	121.280
• Contracten en abonnementen	€	77.420
• Preventief onderhoud	€	<u>282.780</u>
• Totaal:	€	481.480

Voor de componenten (het voormalig groot onderhoud) zijn geen middelen gereserveerd.

Omvang gemeentelijke accommodaties

Om het juiste perspectief te krijgen, is het belangrijk aan te geven wat in deze nota wordt verstaan onder de gemeentelijke accommodaties.

De schoolgebouwen horen hier wel onder, maar zijn niet meegenomen in deze nota. Het binnen onderhoud is al voor rekening van de schoolbesturen en naar verwachting zal per 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid en bijbehorende budgetten voor buiten onderhoud en interne aanpassingen voor Primair Onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen worden overgeheveld. Het buitenonderhoud en de interne aanpassingen zijn nu nog voor rekening van de gemeente, maar zijn niet opgenomen in Planon. Jaarlijks kunnen schoolbesturen voor 1 februari aanvragen indienen voor voorzieningen, welke in het jaar daarna worden uitgevoerd. De benodigde budgetten worden jaarlijks door de raad vastgesteld en beschikbaar gesteld.

In de tabel op blz. 58 is een verdeling van de accommodaties weergegeven zoals deze in Planon zijn opgenomen. Op dit moment beschikken wij voor al deze accommodaties over de benodigde actuele informatie. Vanaf de actualisatie van Planon in 2013 zal ook het Theater Geert Teis worden opgenomen in Planon. Volledigheidshalve is dit gebouw al in het overzicht op blz 58 opgenomen.

Gebouweninspectie 2011

De laatste inspectie van gebouwen heeft in 2011 plaatsgevonden. Aan de hand van de inspecties is de onderhoudstoestand van de gebouwen vastgelegd en ingevoerd in Planon. Dit beheerprogramma geeft vervolgens op basis van vaste termijnen aan, welke zaken in welk jaar aan de orde komen. Vanuit dit resultaat ontstaat op basis van normbedragen een raming van de benodigde onderhoudsbudgetten voor het jaarlijkse gebouwenonderhoud.

Benodigd budget

De onderhoudsbehoefte volgens Planon is voor de komende 5 jaar in onderstaande tabel weergegeven. Gemiddeld bedraagt de onderhoudsbehoefte voor de komende 5 jaar € 790.000 per jaar.

Onderhoudsbehoefte					
	2013	2014	2015	2016	2017
Dagelijks onderhoud	€ 121.280	€ 117.930	€ 121.280	€ 117.930	€ 121.280
Contracten en abonnementen	€ 77.420	€ 65.695	€ 77.420	€ 65.695	€ 77.420
Preventief onderhoud	€ 282.780	€ 438.819	€ 790.014	€ 308.835	€ 512.529
Component 1	€ 129.230	€ 11.700	€ 12.500	€ 0	€ 0
Component 2	€ 90.000	€ 39.500	€ 37.000	€ 60.000	€ 0
Component 3	€ 59.985	€ 0	€ 66.015	€ 114.543	€ 19.125
Component 4	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 0
Component 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal:	€ 760.695	€ 673.644	€ 1.119.229	€ 667.003	€ 730.354

Voor 2013 is € 481.480 beschikbaar. Dit bedrag wordt de komende jaren alleen met een prijsindexcijfer verhoogd. Op basis van het beschikbare budget kan het onderhoud niet op basis van de tot nu toe gehanteerde kwaliteitsniveau worden onderhouden. Dit betekent dat er een achterstand zal optreden. Een situatie, die overigens al enkele jaren geldt.

Conclusie

Volgens deze gegevens is de komende vijf jaren (2013-2017) gemiddeld ruim 3 ton meer nodig dan beschikbaar. Met het beschikbare budget van jaarlijks 481.480 zal het hoognodige worden uitgevoerd en kritisch worden gekeken waar nog uitstel mogelijk is, zonder dat er schade door ontstaat. Voor investeringen in groot onderhoud is sowieso geen geld beschikbaar.

Om het onderhoudsniveau op een aanvaardbaar peil te houden zonder een forse stijging van de onderhoudslasten zijn de volgende maatregelen genomen:

1. Het verlengen van cycli;
2. Het verlagen van de onderhoudskwaliteit;

Ad 1. Verlengen van cycli.

Het verlengen van cycli houdt in, dat wordt afgeweken van de normcyclus en zaken worden uitgesteld. Doordat de budgetten al jaren lager zijn dan dat wat volgens de normen benodigd is, wordt jaarlijks kritisch gekeken naar wat nog uitgesteld kan worden.

Ad 2. Verlagen onderhoudskwaliteit.

Ook hiervan is al jaren sprake. Vanwege jarenlang uitstellen van investeringen is bij vele gebouwen sprake van achterstallig onderhoud.

ICS onderzoek

In 2012 en doorlopend in 2013 is in samenwerking met ICS Adviseurs een accommodatieonderzoek uitgevoerd. ICS heeft inmiddels het rapport aangeboden. Dit rapport zal, na alle maatschappelijke partners en de stakeholders te hebben gehoord, voor nadere besluitvorming aan uw raad worden aangeboden. Besluitvorming gaat niet alleen de accommodaties raken maar kan ook consequenties hebben voor verschillende belanghebbenden die gebruik maken van de accommodaties.

Verschillende gebouwen worden inefficiënt gebruikt en/of staan voor grote onderhoudsinvesteringen. Het onderzoek zal onder andere leiden tot besparingsvoorstellen.